

IZPRATNE PAR CILVĒKA DABU

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 1:24–27; 1Moz 2:7, 19; Mt 10:28; Ec 12:1–7; 1ķēn 2:10; 1ķēn 22:40.

ATMIŅAS PANTS:

“Un Dievs Tas Kungs radīja cilvēku no zemes pišļiem un iedvesa viņa nāsīs dzīvības dvašu; tā cilvēks tapa par dzīvu dvēseli.” (1Moz 2:7)

Spriedze starp Dieva vārdu “jūs mirdami mirsiet” (1Moz 2:16, 17) un sātana viltoto apsolījumu “jūs mirt nemirsiet” (1Moz 3:4) nav bijusi ierobežota tikai Ēdenes dārzā. Tā atbalsojas cauri visai vēsturei.

Daudzi cilvēki cenšas saskaņot sātana vārdus ar Dieva vārdiem. Viņiem brīdinājums “jūs mirsiet” attiecas tikai uz iznīcināmo fizisko miesu, bet apsolījums “jūs mirt nemirsiet” ir norāde uz nemirstīgu dvēseli vai garu.

Bet šāda pieeja nedarbojas. Piemēram, vai ir iespējams saskaņot pretrunīgus Dieva un sātana vārdus? Vai pastāv nemateriāla dvēsele vai gars, kas ar apziņu izdzīvo pēc fiziskas nāves? Ir daudz filozofisku un pat zinātnisku mēģinājumu atbildēt uz šiem jautājumiem. Bet kā kristiešiem, kas balstās uz Bībeli, mums ir jāatzīst, ka tikai visvarenais Dievs, kas mūs radījis, arī pilnībā mūs pazīst (sk. Ps 139). Tādējādi tikai Viņa Vārds mums, Svēti Raksti, var dot mums atbildes uz šiem svarīgajiem jautājumiem.

Šajā nedēļā mēs runāsim par to, kā Vecā Derība definē cilvēka dabu un cilvēka stāvokli nāvē.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 15. oktobrī.

“Dzīva būtne”

Izlasi 1Moz 1:24–27 un 1Moz 2:7–19. Kādas līdzības un atšķirības jūs varat atrast starp to, kā Dievs radīja dzīvniekus un cilvēkus? Ko 1Moz 2:7 stāsta mums par cilvēka dabu?

Pirmās Mozus grāmatas ziņojums vēsta, ka radīšanas nedēļas sestajā dienā Kungs Dievs deva dzīvību zemes dzīvniekiem un pirmajam cilvēku pārim (1Moz 1:24–27). Mums ir pateikts, ka Viņš “veidoja no zemes ikvienu lauka zvēru un ikvienu putnu gaisā” (1Moz 2:19). Viņš arī “radīja cilvēku no zemes pīšļiem” (1Moz 2:7).

Gan dzīvnieku, gan cilvēka veidošana bija līdzīga – no “zemes pīšļiem”, tomēr cilvēka radīšana atšķīrās divos galvenajos veidos. Pirmkārt, Dievs veidoja cilvēku fiziski un tad “iedvesa viņa nāsīs dzīvības dvasi; tā cilvēks tapa par dzīvu dvēseli” (1Moz 2:7). Pirms viņš kļuva par dzīvu būtni, vispirms viņš bija fiziska vienība. Otrkārt, Dievs radīja cilvēkus – vīrieti un sievieti – pēc Dievības tēla un līdzības (1Moz 1:26, 27).

1Moz 2:7 paskaidro, ka “dzīvības elpas” iedvešana Ādama fiziskajā miesā pārveidoja viņu par “dzīvu būtni” (ebr. val. “nefeš haijā”) vai burtiski “dzīvu dvēseli”. Tas nozīmē, ka nevienam no mums nav dvēseles, kas var pastāvēt ārpus miesas. Drīzāk katrs no mums ir dzīva būtne jeb dzīva dvēsele. Apgalvojums, ka šī “dvēsele” ir apzināta vienība, kas var pastāvēt šķirta no cilvēka miesas, ir pagāniska, nevis Bībeles ideja. Izpratne par patieso cilvēces dabu pasargā mūs no populārā uzskata par dvēseles nemirstību pieņemšanas, kā arī no visām bīstamajām kļūdām, uz kurām ir būvēta šī ticība.

Neviena cilvēka būtnes daļa nevar izolēti un apzināti pastāvēt, ja tā ir šķirta no cilvēka kā veseluma. Dievs radīja mūs bijājamā un apbrīnojamā veidā, un mums nevajadzētu prātot pāri tam, ko Raksti saka par šo jautājumu. Ne jau tikai pati dzīvības būtība ir noslēpums (zinātnieki vēl joprojām nevar vienoties par to, ko tieši nozīmē būt dzīvam); apziņas būtība ir pat vēl noslēpumaināka. Kā daži kilogrami materiālu audu (šūnu un minerālvielu) mūsu galvās, smadzenēs, var saturēt un radīt nemateriālas lietas, tādas kā domas un emocijas? Tie, kas pēta šo ideju, atzīst, ka mēs patiešām to nezinām.

Kāds gan brīnums ir dzīvība! Kāpēc mums vajadzētu priecāties ne tikai par dzīvības dāvanu, bet arī par mūžīgo dzīvību, kas ir vēl lielāks brīnums?

“Kura dvēsele grēko, tai jāmirst”

Izlasi Ec 18:4, 20 un Mt 10:28. Kā šie panti palīdz mums saprast cilvēka dvēseles dabu?

Cilvēka dzīve šajā grēcīgajā pasaulē ir trausla un īslaicīga (Jes 40:1–8). Nekas, ko ir skāris grēks, nevar būt mūžīgs pēc būtības. “Tātad, kā viena cilvēka vainas dēļ pasaulē ienācis grēks un ar grēku – nāve, tā visu cilvēku dzīvē ienākusi nāve, jo visi viņi ir grēkojuši.” (Rm 5:12) Nāve ir dabiskas grēka sekas, kas ietekmē visu dzīvo uz zemes.

Šajā jautājumā ir divi svarīgi Bībeles koncepti. Viens ir tas, ka gan cilvēki, gan dzīvnieki mirst. Kā apliecina ķēniņš Salamans: “Tiešām, kāds ir cilvēku, tāds pats ir arī dzīvnieku liktenis: kā viens, tā otrs mirst, visiem ir viena dvaša, un cilvēks nav pārāks par dzīvniekiem. Visi noiet vienā vietā; visi viņi ir cēlušies no pīšļiem, un visi atgriežas atpakaļ pīšļos.” (Māc 3:19, 20)

Otrs koncepts ir tas, ka fiziska cilvēka nāve ietver viņa kā dzīvas dvēseles eksistences pārtraukšanos (ebr. val. “nefeš”). 1Moz 2:16, 17 Dievs brīdināja Ādamu un levu: ja viņi grēkos, ēdot no labā un ļaunā atziņas koka, viņi mirs.

Atbalsojot šo brīdinājumu, Kungs uzsvēra to pašu domu Ec 18:4, 20: “Dvēselei, kas grēko, jāmirst.” Šis apgalvojums ietver divas domas. Pirmā – tā kā visi cilvēki ir grēcinieki, mēs visi atrodamies neizbēgamā novecošanas un miršanas procesā (Rm 3:9–18, 23). Otrā – šis Bībeles koncepts padara tukšu populāro uzskatu par dabisko dvēseles nemirstību. Ja dvēsele ir nemirstīga un eksistē dzīva kādā citā valstībā pēc nāves, tad mēs galu galā patiesībā nemirstam, vai ne tā?

Turpretī Bībeles risinājums nāves dilemmai nav bezmaksas dvēseles ceļošana vai nu uz paradīzi, vai uz šķīstītavu vai pat elli. Risinājums ir noslēdzošā augšamcelšanās, kurā pieceļas visi, kas ir miruši Kristū. Kā Jēzus apliecināja Savā svētrunā par Dzīvības Maizi, “ikvienam, kas skata Dēlu un Viņam tic, būtu mūžīgā dzīvība un Es viņu celtu augšā pastarā dienā” (Jņ 6:40).

Kāpēc Otrās nākšanas drošība, ko garantē Kristus pirmā nākšana (galu galā kas labs būtu Kristus pirmā nākšana bez otrās?), ir tik svarīga visā, kam mēs ticam? Kāda būtu mūsu cerība bez Viņa atgriešanās apsoliņuma?

“Gars atgriežas pie Dieva”

Izlasi 1Moz 2:7 un Māc 12:1–7. Kādu pretstatu jūs ieraugāt starp šiem diviem Bībeles pantiem? Kā tie var palīdzēt jums labāk saprast cilvēka stāvokli nāvē? Sk. arī 1Moz 7:22. _____

Kā mēs jau redzējām, Bībele māca, ka cilvēks ir dvēsele (1Moz 27) un dvēsele pārstāj eksistēt, kad miesa mirst (Ec 18:4, 20).

Bet kā ar “garu”? Vai tas nepaliek apzināts pat pēc miesas nāves? Daudzi kristieši tā domā, un viņi cenšas attaisnot savus uzskatus, citējot Māc 12:7, kur teikts: “Tiešām, pīšļiem būs atkal atgriezies atpakaļ zemē un kļūt par to, kas tie iepriekš bijuši, un garam atkal atgriezies atpakaļ pie Dieva, kas to ir devis.” Tomēr šajā teikumā nekas nav teikts par to, ka mirušo gari Dieva klātbūtnē būtu pie apziņas.

Māc 12:1–7 diezgan dramatiskiem vārdiem apraksta novecošanas procesu, kas sasniedz kulmināciju nāvē. 7. pants runā par nāvi kā par reversu radīšanas procesu, par ko runāts 1Moz 2:7. Kā jau minēts, radīšanas nedēļas sestajā dienā “Kungs Dievs izveidoja cilvēku no zemes pīšļiem un iedvesa viņa nāsīs dzīvības dvasi; cilvēks kļuva dzīva būtne” (1Moz 2:7). Bet tagad Māc 12:7 mums atklāj, ka “pīšļiem būs atkal atgriezies atpakaļ zemē, par to, kas tie iepriekš bijuši, un garam atkal atgriezies pie Dieva, kas to ir devis”. Tā dzīvības elpa, ko Dievs iedvesa Ādama nāsīs un ko Viņš ir arī nodrošinājis visiem pārējiem cilvēkiem, atgriežas pie Dieva vai, citiem vārdiem, vienkārši pārstāj plūst viņos un caur viņiem.

Mums vajadzētu paturēt prātā, ka Māc 12:7 apraksta visu cilvēku miršanas procesu – nešķirojot taisnajos un ļaunajos. Ja tā saucamie visu mirstošo cilvēku gari dzīvo kā apzinātas vienības Dieva klātbūtnē, tad vai ļaunie gari arī ir pie Dieva? Šī ideja nesaskan ar Rakstu vispārējo mācību. Tā kā cilvēki un dzīvnieki piedzīvo vienādu miršanas procesu (Māc 3:19, 20), nāve nav nekas cits kā pārtraukšana eksistēt kā dzīvām būtnēm. Kā apliecinā dziesminieks, “kad Tu apslēp Savu vaigu, tad viņi kļūst bailēs; kad Tu viņiem atņem dvasi, tad viņi mirst un atgriežas pīšļos” (Ps 104:29).

Mēs bieži sakām, ka nāve ir tikai daļa no dzīves. Kāpēc tā teikt ir nepareizi? Nāve ir pretstats dzīvībai, dzīvības ienaidnieks. Kāda liela cerība ir atrodama šajā pantā: “Pēdējais ienaidnieks, kas tiks iznīcināts, ir nāve” (1kor 15:26)? _____

“Mirusie neko nezina”

Izlasi līj 3:11–13; Ps 115:17; Ps 146:4 un Māc 9:5, 10. Ko mēs šajos pantos varam uzzināt par cilvēka stāvokli nāvē? _____

Daži Bībeles komentētāji apgalvo, ka šie panti (līj 3:11–13; Ps 115:17; Ps 146:4 un Māc 9:5, 10) rakstīti poētiskā valodā un līdz ar to nevar tikt izmantoti, lai definētu cilvēka būtnes stāvokli nāvē. Tā ir patiesība, ka reizēm dzeja var būt neviennozīmīga un viegli pārprotama, bet šie panti nav tas gadījums. Šeit valoda ir skaidra un idejas pilnīgā saskaņā ar kopējām Vecās Derības mācībām par šo tēmu.

lījaba 3. nodaļā sentēvs ciešanu dēļ apraud savu dzimšanu (kurš gan smagākos dzīves brīžos nav vēlējies, kaut nekad nebūtu piedzimis?). Viņš atzīst – ja viņš būtu miris savā dzimšanas brīdī, viņš būtu palicis aizmidzis un mierā (līj 3:11, 13).

Ps 115 definē vietu, kur tiek turēti mirušie, kā klusuma vietu, jo mirušie “neslavē Kungu” (Ps 115:17). Tas nemaz neizklausās pēc tā, ka mirušie, uzticīgie (un pateicīgie) mirušie, Debesīs pielūgtu Dievu.

Saskaņā ar Ps 146 līdz ar nāvi beidzas indivīda mentālās aktivitātes: “Kad gars iziet no miesas, tad viņi atgriežas pišļos, un tai pašā brīdī viņu nodomi aiziet bojā.” (Ps 146:4) Šis ir ideāls Bībeles apraksts tam, kas notiek nāvē.

Māc 9. nodaļa pievieno, ka “mirušie neko nezina” un kapā “nav ne darba, ne vairs kādu pārdomu, ne atziņas, ne gudrības” (Māc 9:5, 10). Šie apgalvojumi apstiprina Bībeles mācību, ka mirušie ir neapzinātā stāvoklī.

Bībeles mācībai par bezapziņas stāvokli nāvē nevajadzētu radīt paniku kristiešos. Pirmkārt, nepastāv mūžīgi degošas elles vai islaicīgākas šķīstītavas, kas gaida bojā ejošos. Otrkārt, tos, kas miruši Kristū, gaida brīnišķīgs atalgojums. Nav brīnums, ka “ticīgajam nāve nav nekas liels [...]. Kristietim nāve ir miegs, klusuma un tumsas mirklis. Dzīvība ir paslēpta ar Kristu Dievā un, ‘kad nu atspīdēs Kristus, jūsu dzīvība, tad arī jūs atspīdēsīt līdz ar Viņu’. Jņ 8:51, 52; Kol 3:4” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas”, 787. lpp.)

Padomājiet par mirušajiem Kristū. Viņi aizver acis nāvē, un, vai nu kapā 1500 gadus vai 5 mēnešus, viņiem tas viss ir vienādi ilgi. Nākamais, ko viņi apzinās, ir Kristus atgriešanās. Kāpēc savā ziņā varētu teikt, ka mirušajiem ir labāk nekā dzīvajiem?

Atpūta ar senčiem

Izlasi 1Moz 25:8, 2Sam 7:12; 1ķēn 2:10 un 1ķēn 22:40. Ko šie panti pievieno tavai izpratnei par nāvi? _____

Vecā Derība dažādos veidos pauž idejas par nāvi un apbedīšanu. Viena no tām ir piepulcināšana savējiem. Piemēram, par Ābrahāmu mums ir teikts, ka viņš “aizmiga un nomira lielā vecumā, pēc nodzīvotas dzīves, sirmgalvis būdams, un tika piepulcināts saviem tēviem” (1Moz 25:8). Ārons un Mozus arī tika piepulcināti saviem ļaudīm (5Moz 32:50).

Ko fakts, ka gan labie, gan sliktie ķēniņi devās uz vienu un to pašu vietu nāvē, māca mums par nāves būtību? (2ķēn 24:6, 2L 32:33) _____

Vēl viens veids, kā aprakstīt nāvi, ir apgalvojums, ka cilvēks atpūšas ar saviem priekštečiem. Par ķēniņa Dāvida nāvi Bībelē teikts, ka viņš “gūlās pie saviem tēviem, un viņi to apglabāja Dāvida pilsētā” (1ķēn 2:10). Tāds pats izteiciens izmantots arī par vairākiem citiem ebreju ķēniņiem, gan uzticīgiem, gan neuzticīgiem.

Mēs varam noteikt vismaz trīs nozīmīgus aspektus atpūtai ar senčiem. Viens no tiem: agri vai vēlū pienāks laiks, kad mums būs jāatpūšas no saviem nogurdinošajiem darbiem un ciešanām. Vēl viena doma ir, ka mēs neesam pirmie un vienīgie, kas iet pa šo nepatīkamo taku, jo mūsu senči pa to jau ir gājuši pirms mums. Trešā ideja: būdami apbedīti tuvu viņiem, mēs neesam vieni, bet paliekam kopā pat bezapziņas stāvokļa laikā nāvē. Dažās mūsdienu individuālisma kultūrās tam var nebūt nekādas nozīmes, bet tam bija ļoti liela nozīme senajos laikos.

Tie, kas mirst Kristū, var tikt apbedīti tuvu saviem mīļajiem, bet starp viņiem vienalga nenotiek nekāda komunikācija. Viņi paliek bezapziņas stāvoklī līdz godības dienai, kad viņi tiks uzmodināti no sava dziļā miega, lai pievienotos saviem mīļajiem, kas ir nomiruši Kristū.

Iedomājies, kā tas būtu, ja mirušie patiesībā būt pie apziņas un varētu redzēt, kāda ir dzīve virs zemes, īpaši viņu tuviniekiem, kas bieži vien piedzīvo lielas ciešanas pēc viņu nāves. Kāpēc patiesībai, ka mirušie guļ, dzīvajiem vajadzētu būt tik mierinošai? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Lielā cīņa” nodaļu “Pirmais lielais pievilšanas darbs” (531.–550. lpp.).

Ja jūs kādreiz esat operēti vispārējā anestēzijā, jums varētu būt mazliet nojausma, kā tas ir būt mirušam. Bet pat tad, kad jūs esat anestēzijā, jūsu smadzenes vienalga darbojas. Iedomājieties, kā ir būt patiešām mirušam, kad visas smadzeņu funkcijas, pilnīgi viss ir apstājies. Ciktāl tas attiecas uz ikvienu mirušo cilvēku, nākamā lieta, ko viņš uzzinās, ir vai nu Jēzus otrā atnākšana, vai Viņa atgriešanās pēc tūkstošgades (sk. Atkl 20:7–15). Līdz tam visi mirušie, taisnie un ļaunie atpūšas, un tas viņiem liksies viens acumirklis. Dzīvajiem nāve liekas ilga, bet ne mirušajiem.

“Ja tā būtu taisnība, ka visu cilvēku dvēseles nāves stundā aiziet tieši uz Debesīm, tad nāve kļūtu iekārojama par dzīvību. Šie uzskati jau daudzus pavedinājuši darīt galu savai esamībai. Grūtību, rūpju un vilšanās nomāktiem ļaudīm šķiet pavisam vienkārši pārraut trauslo dzīvības pavedienu un tad pacelties mūžīgās pasaules svētlaimē.” (Elena Vaita “Lielā cīņa”, 539. lpp.)

“Svētajos Rakstos nekur nav atrodams ziņojums, ka gan taisnie, gan netaisnie saņemtu atalgojumu jau līdz ar nāvi. Sentēvi un pravieši nav atstājuši tāda veida liecības. Kristus un Viņa apustuļi par to nav devuši nekādus norādījumus. Bībele skaidri māca, ka mirušie tūlīt neaiziet uz Debesīm. Viņi tiek attēloti kā guloši līdz augšāmcelšanās brīdim.” (549., 550. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kā Bībeles mācība par cilvēku kā vienotu veselumu, kas paliek pie apziņas tikai kā nedalīta persona, palīdz mums labāk saprast nāves būtību?

2. Pasauli ir pārņēmušas teorijas par dabisko dvēseles nemirstību. Kāpēc tad mūsu vēsts par mirušo stāvokli ir tik svarīga? Kāpēc pat kristiešu vidū mēs atrodam spēcīgu opozīciju šai brīnišķīgai mācībai?

3. Kā izpratnei par mirušo stāvokli vajadzētu pasargāt mūs no tā, kas var “parādīties” mūsu acīm? Tas ir, kāpēc mēs nevaram vienmēr uzticēties tam, ko mēs redzam, īpaši ja tas, ko mēs redzam (vai arī domājam, ka redzam), ir mirušā tuvinieka gars (kā dus daži esot redzējuši)?